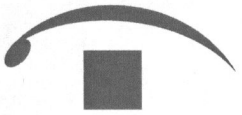
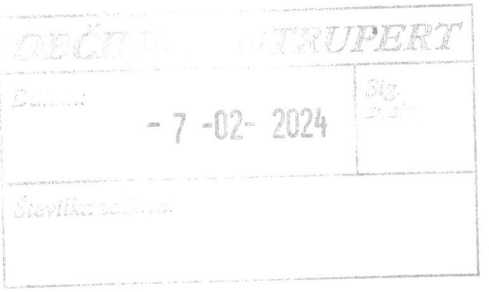
Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije
Služba za kulturno dediščino
Območna enota Novo mesto

Številka: 35105-0048/2024/2
Datum: 5. februar 2024

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju: ZVKDS), Območna enota Novo mesto, Skalickega ulica 1, 8000 Novo mesto, izdaja na podlagi 1. točke drugega odstavka 84. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16, 21/18 – ZNOrg in 78/23 – ZUNPEOVE; v nadaljevanju: ZVKD-1), na zahtevo Občine Šentrupert, Šentrupert 5, 8232 Šentrupert, ki ga zastopa, v zadevi izdaje kulturnovarstvenih pogojev naslednje

KULTURNOVARSTVENE POGOJE

I. Občina Šentrupert, Šentrupert 5, 8232 Šentrupert mora pri tlakovanju osrednjega platoja v muzeju na prostem Dežela kozolcev v Šentrupertu, na parc. št. 3302, k.o. Bistrica 1398, po dokumentaciji s priloženo fotografijo izbranega tipa betonskega tlakovca za tlakovanje, ki predstavlja poseg v kulturni spomenik lokalnega pomena *Šentrupert na Dolenjskem – Muzej na prostem (EŠD 29884)* in v vplivno območje kulturnega spomenika lokalnega pomena *Šentrupert na Dolenjskem – Vaško jedro (EŠD 729)*, izpolniti naslednje kulturnovarstvene pogoje:

1. Tlakovanje osrednjega platoja v muzeju na prostem z betonskimi tlakovci ni dovoljeno.

2. V kolikor obstoječa peščena površina ne ustreza potrebam upravljavca, potem naj se na platoju izvede poliuretanski peščeni tlak v naravni barvi peska.

II. Če na območju ali predmetu posega obstaja ali se najde arheološka ostalina, mora investitor od Ministrstva za kulturo Republike Slovenije pridobiti kulturnovarstveno soglasje za raziskavo in odstranitev dediščine, ki je pogoj za pridobitev kulturnovarstvenega soglasja za poseg.

III. Kulturnovarstveni pogoji prenehajo veljati po poteku dveh let od njihove pravnomočnosti.

IV. Stroški organu v tem postopku niso nastali; investitor sam krije svoje stroške postopka.

O b r a z l o ž i t e v:

Prvi odstavek 28. člena ZVKD-1 določa, da je za posege v spomenik treba pridobiti kulturnovarstveno soglasje. To je treba pridobiti tudi za posege v vplivno območje spomenika, če to obveznost določa akt o razglasitvi, in za posege v registrirano nepremično dediščino, če to obveznost določa prostorski akt. Po 29. členu ZVKD-1 je treba pred izdajo kulturnovarstvenega soglasja pridobiti kulturnovarstvene pogoje ZVKDS.

ZVKDS, Območna enota Novo mesto, Skalickega ulica 1, 8000 Novo mesto, je dne 2. februarja 2024 prejel zahtevo investitorja za pridobitev kulturnovarstvenih pogojev za tlakovanje osrednjega platoja v

muzeju na prostem dežela kozolcev, na parc. št. 3302, k.o. Bistrica 1398, ki predstavlja poseg v v kulturni spomenik lokalnega pomena *Šentrupert na Dolenjskem – Muzej na prostem (EŠD 29884)* in v vplivno območje kulturnega spomenika lokalnega pomena *Šentrupert na Dolenjskem – Vaško jedro (EŠD 729)*. Investitor je zahtevi priložil dokumentacijo, navedeno v I. točki izreka.

Pri preizkusu vložene zahteve je bilo ugotovljeno, da je vloga popolna.

Kulturnovarstveni pogoji za poseg v območje kulturnega spomenika *Šentrupert na Dolenjskem – Muzej na prostem (EŠD 29884)* in v vplivno območje kulturnega spomenika *Šentrupert na Dolenjskem – Vaško jedro (EŠD 729)* se določijo v skladu razglasitvenim odlokom (Odlok o razglasitvi kulturnih spomenikov na območju Občine šentrupert za kulturne spomenike lokalnega pomena, Ur. list RS, št. 127/2003, 58/2004, 76/2010, 41/2011, 24/2014, 11/2018 in Uradno glasilo e-občine, št. 19/2019), kjer so določeni pogoji, pod katerimi se načrtujejo posegi na varovanem območju.

V strokovnih podlagah (2018), ki so sestavni del razglasitvenega akta je določen naslednji splošni varstveni režim za posege na območju muzeja na prostem:

- spodbujanje trajnostne uporabe spomenika, to je uporabe spomenika na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njegovih kulturnih lastnosti;
- spodbujanje vzdržnega razvoja spomenika, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena ohranitev spomenika za prihodnje generacije;
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in druge pomene spomenika;
- ohranjanje lastnosti in družbenega pomena spomenika ter njegove materialne substance;
- ohranjanje »varovanih sestavin spomenika«;
- dovoljeni so posegi v spomenik, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njegove varovane vrednote;
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za ohranitev spomenika ob spoštovanju njegove posebne narave in družbenega pomena;
- za vsako spremembo funkcije kulturnega spomenika ali njegovega dela in za vsak poseg v spomenik, njegove dele ali vplivno območje je v skladu z 28., 29., 30 in 31. členom ZVKD-1 potrebno pridobiti predhodne kulturnovarstvene pogoje in kulturnovarstveno soglasje Zavoda za varstvo kulturne dediščine.

Poleg navedenega režima velja tudi režim, ki je predpisan za ohranjanje varovanih vrednot stavbne dediščine, kot so:

- tlorisna in višinska zasnova (gabariti);
- gradivo (gradbeni material) in konstrukcijska zasnova;
- oblikovanost zunanjščine (členitev objektov in fasad, oblika in naklon strešin, kritina, barve fasad, fasadni detajli, vključno z reklamnimi panoji, izveski in svetili, ki morajo biti v skladu z oblikovno in vsebinsko zasnovo objektov);
- funkcionalna zasnova notranjščine in pripadajočega zunanjega prostora;
- sestavine in pritikline;
- stavbno pohištvo in notranja oprema;
- komunikacijska in infrastrukturna navezava na okolico;
- pojavnost in vedute;
- celovitost dediščine v prostoru;

Poleg teh splošnih varstvenih režimov pa za muzej na prostem velja še izrecna prepoved:

- kozolce poškodovati ali podreti;
- spreminjati njihovo tlorisno in višinsko zasnovo;
- spreminjati njihovo konstrukcijsko zasnovo in gradiva;
- na njih ali v območju muzeja na prostem nameščati reklamne panoje, izveske in svetila.

Izjemoma je ob predhodnem soglasju pristojne službe za varstvo kulturne dediščine možno:
- na osnovi predhodnih konservatorskih raziskav spremeniti posamezne dele spomenika v kvalitetnejše oz. avtentičnejše stanje;
- izvajati znanstvenoraziskovalna dela;
- spremeniti oz. dopolniti namembnost objekta, če ni možno zagotoviti prvotne funkcije in če s tem nista bistveno prizadeti materialna substanca in pričevalnost objekta;
- spremeniti oz. dopolniti konstrukcijsko zasnovo, če ni mogoče drugače zagotoviti statične stabilnosti objekta;
- posegati v okolico objekta zaradi njegove boljše prezentacije.

Za vplivno območje vaškega jedra velja varstveni režim naveden v strokovnih podlagah (2003), ki so sestavni del razglasitvenega akta:
- podrejanje vsake rabe in posegov okoli spomenika kvalitetnim pogledom na spomenik,
- prepoved zapiranja pogledov na spomenik z obzidavami, postavljanjem ograj, gradnjami vseh vrst objektov in opornih zidov, postavljanje energetskih in komunikacijskih vodov, reklamnih in drugih panojev,
- prepoved zasajanja okolice spomenika z neavtohtonimi drevesnimi vrstami,
- prepoved vseh posegov na stavbah in v teren brez predhodnih kulturnovarstvenih pogojev oz. kulturnovarstvenega soglasja.

ZVKDS je glede na predpisan varstveni režim izrekel naslednje kulturnovarstvene pogoje, in sicer:

1.) Pogoji v točkah 1-2: Betonski tlakovci na osrednjem platoju v muzeju na prostem niso dovoljeni, ker s tem ne zagotavljamo ohranitev lastnosti in družbenega pomena spomenika ter njegove materialne substance. Značilnost kulturnega spomenika je namreč njegova zasnova in ureditev v obliki muzeja na prostem, v katerem je tudi ožja okolica ob kozolcih prezentirana na način kot je bila na njihovih prvotnih lokacijah. Okolica kozolcev na primarnih lokacijah je bila vedno travnata, dostopi do kozolcev pa so bili urejeni v kolovozni ali peščeni obliki. Poleg tega se varuje tudi obstoječa zasnova komunikacijskih poti v muzeju na prostem, ki so bile načrtno vzpostavljene ob načrtovanju muzeja na prostem. Zaradi tega se varuje tudi obstoječa pojavnost komunikacijskih poti, vključno s prireditvenim prostorom na osrednjem platoju sredi muzeja na prostem.

ZVKDS je na podlagi vsega navedenega odločil, da je predlagani poseg investitorja mogoč v obsegu in na način, kot je določen v izreku teh kulturnovarstvenih pogojev.

Če se na območju ali predmetu posega najde arheološka ostalina, morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS (prvi odstavek 26. člena ZVKD-1). V primeru najdbe arheološke ostaline mora investitor pred pridobitvijo kulturnovarstvenega soglasja za predmetni poseg pridobiti tudi posebno kulturnovarstveno soglasje Ministrstva za kulturo v skladu z 31. členom ZVKD-1.

Investitor mora na izvedeno projektno dokumentacijo, ki upošteva pogoje te odločbe, v skladu z 28. členom ZVKD-1 pridobiti kulturnovarstveno soglasje. Zahtevi za izdajo soglasja mora priložiti opis in grafični prikaz posega, iz katerega so razvidni obstoječe stanje ter lokacijske, funkcionalne, oblikovne in tehnične značilnosti nameravanega posega.

V skladu s prvim odstavkom 30.a člena ZVKD-1 kulturnovarstveni pogoji prenehajo veljati po poteku dveh let od njihove pravnomočnosti. Če se ta rok izteče v času postopka izdaje kulturnovarstvenega soglasja, se čas veljavnosti kulturnovarstvenih pogojev podaljša do pravnomočne odločitve o kulturnovarstvenem soglasju.

Stroški postopka:

Prvi odstavek 113. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13, 175/20 – ZIUOPDVE in 3/22 – ZDeb) določa, da gredo stroški, ki nastanejo organu ali stranki med postopkom ali zaradi postopka, v breme tistega, na katerega zahtevo se je postopek začel. Ker se ta odločba izdaja na zahtevo investitorja, je ZVKDS na podlagi navedenih določil odločil, da investitor sam krije svoje stroške postopka, stroški organa pa bremenijo ZVKDS.

Ta odločba je takse prosta (22. točka 28. člena Zakona o upravnih taksah, Uradni list RS, št. 106/10 – uradno prečiščeno besedilo, 14/15 – ZUUJFO, 84/15 – ZZelP-J, 32/16, 30/18 – ZKZaš in 189/20 – ZFRO; v nadaljevanju: ZUT).

POUK O PRAVNEM SREDSTVU:

Zoper to odločbo je v 15 dneh od dneva vročitve dovoljena pritožba, o kateri bo odločalo Ministrstvo za kulturo. Pritožba se pošlje po pošti ali se vloži neposredno ali ustno na zapisnik na Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Novo mesto, Skalickega ulica 1, 8000 Novo mesto. Šteje se, da je pritožba vložena pravočasno, če je bila na naslov ZVKDS poslana zadnji dan roka s priporočeno poštno pošiljko. Pritožba je takse prosta (22. točka 28. člena ZUT).

REPUBLIKA SLOVENIJA * ZAVOD ZA VARSTVO KULTURNE DEDIŠČINE SLOVENIJE * NOSILEC JAVNEGA POOBLASTILA 5 LJUBLJANA

Postopek vodil in odločil:
vodja OE novo mesto
mag. Dušan Štepec

Vročiti:

- Investitorju: Občina Šentrupert, Šentrupert 5, 8232 Šentrupert – osebno